

פרשת וזאת הברכה – שישי

(כו) מְעֹנָה אֱלֹהֵי קָדֶם וּמִתַּחַת זֶרַעַת עוֹלָם וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשֹּׁמֵד:
כז מְדוֹר אֱלֹהָא דְמִלְקַדְמִין, דְּבִמְיָמְרִיהּ אֲתַעְבִּיד עַלְמָא; וְתִרִיף מִן קֳדָמְךָ סְנָאָה, וַאֲמַר שִׁיְצִי.

פס"א < מעונה אלהי קדם. למעון הם השחקים לאלהי קדם שקדם לכל אלהים וברר לו שחקים לשבתו ומעונתו ומתחת מעונתו כל בעלי זרוע שוכנים: זרועות עולם. סיחון ועוג ומלכי כנען שהיו תקפו וגבורתו של עולם לפיכך על כרחם יחרדו ויזועו וכחם חלש מפניו לעולם אימת הגבורה על הנמוך והוא שהכח והגבורה שלו בעזרך: ויגרש מפניך אויב. ואמר לך השמד אותם: מעונה. כל תבה שצריכה למ"ד בתחלתה הטיל לה ה"א בסופה:

(כח) וַיֵּשְׁבֶן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בָּדַד עֵין יַעֲקֹב אֶל-אֶרֶץ דָּגֵן וְתִירוֹשׁ אֶף-שָׁמַיִ וְעֶרְפוֹ טַל:
כח וּשְׂרָא לְרַחֲצֵן בְּלַחוּדִיהוֹן כְּעֵין בְּרַכְתָּא דְּבְרִיכְנוֹן יַעֲקֹב אַבוּהוֹן, בְּאַרְעַ עַבְדָּא עַבּוּר וְחִמְר; אֶף שְׁמִיא דְּעֶלְוִיהוֹן, יִשְׁמִשׁוּנוֹנוֹן בְּטַלָּא.

פס"ב < בטח בדרך. כל יחיד ויחיד איש תחת גפנו ותחת תאנתו מפוזרין ואין צריכין להתאסף ולישב יחד מפני האויב: עין יעקב. כמו ועינו כעין הדולח כעין הברכה שברכם יעקב לא כבדד שאמר ירמיה בדרך ישבתי אלא כעין הבטחה שהבטיחם יעקב והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם: יערפו. יטיפו: אף שמיו יערפו טל. אף ברכתו של יצחק נוספת על ברכתו של יעקב ויתן לך האלהים מטל השמים וגו':

(כט) אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בִּיהוָה מִגֵּן עֶזְרֶךָ וְאֲשֶׁר-חָרַב גְּאוּתֶךָ וַיִּכְחָשׁוּ אִיבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל-בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ: {ס}

פס"ג < אשריך ישראל. לאחר שפרט להם הברכות א"ל מה לי לפרוט לכם כלל דבר הכל שלכם: אשריך ישראל מי כמוך. תשועתך בה' אשר הוא מגן עזרך, (ואשר הוא) וחרב גאותך: ויכחשו איביך לך. כגון הגבעונים שאמרו (יהושוע ט) "מארץ רחוקה באו עבדיך וגו'": ואתה על במותימו תדרוך. כענין שנאמר (שם ט) "שימו את רגליכם על צווארי המלכים האלה":